

De geneeskundige wereld rouwt.

Afscheid van Prof. em. dr. ALBERT BARON LACQUET.

Op de drempel van de 100-jaar overleed op 6 december 2003 te Leuven Prof. em. dr. Albert Lacquet. Onder grote belangstelling had de eenvoudige maar des te meer ontroerende uitvaartliturgie plaats te Heverlee op 13 december.

't Was eerder een Bamis - dan een winterse dag.

In een piëteitsvolle hulde herdacht zoon Léon, zelf prof. em. in de heelkunde te Nijmegen, de inzet en de wilskracht die zijn vader zaliger gedurende zijn lange leven gekenmerkt hebben.

Hij benadrukte de fierheid van zijn vader wanneer hij sprak over de degelijke opvoeding die hij van zijn ouders genoten had en die hij omschreef als "gesteund op militaire discipline, christelijke levensbeginselen, onwrikbaar plichtsbefes en persoonlijke inspanning om het hoogste te bereiken".

En zowel beroepsmatig als in zijn sociaal engagement heeft Prof. Lacquet de top bereikt; hij stond sinds het eind van W.O. II constant op de brug van het bij wijlen woelige schip om de evolutie van de geneeskunde en de kwaliteit van de gezondheidszorg in ons land te sturen.

Prof. Albert Lacquet werd geboren te Balen-Neet in 1904. Hij liep humaniora te Brugge en beëindigde deze als primus perpetuus aan het St. Jan Berchmanscollege te Antwerpen. Hij promoveerde met grote onderscheiding zes jaar later aan de Katholieke Universiteit te Leuven tot Dokter in de genees-heel en vroedkunde. In zijn studententijd was hij een fervent debatter in de jonge facultaire kring: Taal en Kennis.

Hij voelde zich geroepen tot de heelkunde en ging in de leer bij prof. Debaisieux. Gedurende zijn stage behaalde hij verschillende door de Overheid uitgeloopte prijzen en werd laureaat van de interuniversitaire wedstrijd. Dit liet hem toe zijn opleiding verder te zetten bij prof. Mann aan de Mayoclinics in Rochester-Minnesota, bij Prof. Leriche te Straatsburg en bij Prof. Zaaijen, longchirurg te Leiden.

Aangezocht voor een academische carrière heeft hij de ganse filière doorlopen tot hij in 1936 benoemd werd te Leuven als gewoon hoogleraar in de Algemene Heelkunde.

Door het vroegtijdige afsterven van Prof. René Appelmans in 1953 werd Prof. Lacquet aangesteld als diensthooft van de heelkundige discipline in de universitaire St. Rafaëlskliniek. Hij zou deze zware taak waarnemen tot aan zijn emeritaat in 1975.

Zijn leeropdracht in de doctoraten was voor veel studenten een zware klus, de stof was moeilijk, de professor oogde streng, maar op het examen kon iedereen op zijn rechtvaardigheidsgevoel rekenen.

In het postgraduaat heeft Prof. Lacquet talrijke chirurgen opgeleid. Hij heeft in zijn dienst subspecialiteiten uitgebouwd die moesten voldoen aan de noden van de professionele evolutie...

In de chaos die toen bestond door de wildgroei van het geneeskundig aanbod en die de overheid niet kon of niet wenste te beheersen en toen het RIZIV zelf dreigde regelgeving op te leggen werd Prof. Lacquet door zijn vrienden aangezocht om orde op zaken te stellen. Zijn oogmerk was een ethische praktijkvoering mogelijk te maken voor alle geneesheren.

Door de vele vertrouwelijke contacten die hij had opgebouwd met de administratie van Volksgezondheid, inzonderheid met Secretaris-generaal prof. Halter, en door de onvoorwaardelijke medewerking van zijn collega's uit de beroepsverenigingen, die zijn ideeën deelden, schreef hij een charter voor de opleiding die de erkenningscriteria concretiseerde voor geneesheren-specialisten en dat later zou worden aangevuld met de regelgeving voor de huisartsenopleiding.

Dankzij zijn totale inzet en dossierkennis werd de regeling voor gans het geneeskundig korps een succes. De teksten van de K.B.'s die grotendeels door de professor zelf geschreven werden, werden aanvaard door de verantwoordelijken van beide landsgemeenschappen en in 1971 praktisch ongewijzigd in een wettelijke basis gegoten.

Intussen werden de meeste van die teksten overgenomen door de Europese instellingen ad hoc, op voorstel van het UEMS (union européenne des médecins spécialistes) en waarvan Prof. Lacquet stichtend lid en voorzitter was. Voor dat pionierswerk zijn de afgevaardigden zowel van de syndicaten als van de beroepsverenigingen Prof. Lacquet nog steeds erkentelijk.

Nadat hij in 1975 de bistouri had opgeborgen en toegelaten werd tot het Emeritaat, bleef Prof. Lacquet tot eind van de jaren '90 als adviseur bij de administratie werkzaam om samen met zijn vriend wijlen prof. Piet De Schouwer te waken over de kwaliteit van de volksgezondheid.

Door zijn autoriteit werd Prof. Lacquet met belangrijke opdrachten belast. Zo werd hij benoemd tot Nationaal Ondervoorzitter van het Rode Kruis, Voorzitter van de Belgische Vereniging van Ziekenhuizen (van 1947 tot 1982), Voorzitter van de Hoge Raad van Specialisten en huisartsen, Voorzitter van de UEMS Chirurgie (1982-1986), en ik onthoud u zijn buitenlandse functies en awards behalve deze van Honorary Fellow van the American College of Surgeons, waar hij zeer fier op was. . .

Door het vertrouwen dat zijn collega's in hem stelden werd hij verkozen tot Voorzitter van de Provinciale Raad van de Orde van Vlaams Brabant (1979-1982).

Het levenswerk waarvan Prof. Lacquet aan de wieg stond was de geboorte in 1938 van de "Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde van België". Het tweelingszusje, de "Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten" zag enkele maanden vroeger het levenslicht.

De "Vlaamse Academiën" moesten krachtens de "hoge Koninklijke bezorgdheid" een bijdrage leveren voor de ontwikkeling van de geneeskundige wetenschappen en de techniek en de "Koning gaf ter overweging" dat deze tegemoet zou komen aan de bloei van de wetenschappen in België.

Initieel telde de pasgeborene 15 stichtende leden en als jongste van 15 leden werd prof. Lacquet "voorlopig" secretaris. Kort na de academische geboorte begonnen reeds de postnatale verwickelingen: het Vlaamse troetelkind werd niet aanvaard in Franstalige middens en wel in die mate dat zij er kort voor W.O.II een regeringscrisis voor over hadden. De Overheid kon niet aanvaarden dat de Academie in alle onafhankelijkheid eigen benoemingen voorstelde (deze van A. Martens was niet welkom).

Reeds bij de plechtige inhuldiging in 1939 in aanwezigheid van Koning Leopold III werd het duidelijk hoorbaar in de zaal dat de rol van de "Vlaamsche" Academie betwist werd. Ze kreeg geen vergaderzaal noch personeel toegewezen. Tijdens de bezetting bleef bijna alles tot het "voorlopige". Het zou duren tot begin '45 dat bij besluit van de Regent Prof. Lacquet tot Vast Secretaris benoemd werd; Hij zou dit eervol ambt, een kenmerkend voorrecht van de Academie gedurende 56 j. uitoefenen. Door deze benoeming werd tevens de volledige gelijkheid van de Vlaamse Academie tegenover de andere Belgische Academiën erkend. In zijn aanvaardingsrede als Vast Secretaris beloofde hij plechtig: "de Academie in de komende vredesjaren te maken tot een Nederlands Cultuurcentrum, waarvan stuwkracht uitgaat tot wetenschappelijk onderzoek en de leiding in de problemen van het geneeskundig beroep en de volksgezondheid". Hij aanvaardde de uitdaging de Academie om uit te bouwen tot een volwaardige Vlaamse instelling.

De jeugd van het opgroeiend genootschap verliep ver van kommerloos; regelmatig stak een storm weer op. Elke poging van het Bestuur der Academie om haar regionaal karakter te overstijgen stootte op weerstand van de inrichtende macht. Maar Prof. Lacquet, hij ploegde voort, rustig, verdraagzaam maar zonder toegevingen te doen, vastberaden maar steeds bereid tot overleg, en met veel geduld en diplomatie heeft hij zijn Academie van in haar kinderschoenen tot volwassenheid begeleid. Zij kan nu als volwaardige Vlaamse instelling haar gelaat tonen in ons land, in Europa en de wereld.

In 1946 eindigde ook de lijdensweg van vergaderruimte en kon de Academie definitief haar intrek nemen in het Paleis der Academiën. Daar woont ze tot op heden op grond van evenwaardigheid broederlijk samen met haar Franse zusteracademie. Bij een herwerking van de statuten in 1973 verdween het regionaal "Vlaamsche" definitief uit de titel.

Zoals met het charter voor de opleiding, schreef de Vast Secretaris ook voor de Academie grotendeels eigenhandig de Statuten en het Huishoudelijk Reglement. Het moeten wel zeer korte nachten geweest zijn ten huize Lacquet.

Na zijn ontslag als Vast Secretaris in 1994 bleef Prof. Lacquet als Ere-Vast Secretaris adviseur voor Volksgezondheid nauwgezet en met een opmerkelijke dossierkennis de werkzaamheden van zijn genootschap volgen en waakte met steeds jonge bezieling over haar statutaire onafhankelijkheid.

In de continue bijsturing van de opleiding was wijlen prof. Piet De Schouwer, Ere-Secretaris generaal van Volksgezondheid zijn trouwe running mate.

Voor zijn grote verdiensten ten bate van land en volk werd prof. Lacquet geadeld tot Baron. In zijn kenspreuk "Kunst en Kunde" onderlijnde hij de twee pijlers van de geneeskundige wetenschap: de kunde van de kennis en de kunst van het ambacht.

Achter het zo juist geschetste rijke leven van de hoogleraar, de wetenschapper en de Ere-Vast Secretaris van de Academie ging ook de mens Lacquet schuil. En zoals in elke familie werd in het gezin Lacquet de zon soms ook verduisterd door donkere wolken; het vroegtijdig verlies van twee zonen geneesheren voor wier aandoening de wetenschap machteloos stond waren oorzaak van intens verdriet. Vader boog meewarig het hoofd bij zoveel vraagtekens maar verloor nooit de moed om het ideaal dat hij zich tot doel had gesteld verder te zetten.

De leegte aan de haard na het verlies van zijn dierbare echtgenote werd liefdevol opgevuld door de steun van kinderen en kleinkinderen en vooral door de bewonderende verering van zijn 45 achterkleinkinderen die hij allen kende bij naam en het gezin waartoe zij behoorden. Elke familiereunie werd voor de stamvader een feestelijke gebeurtenis. En feestvieren deed hij graag, voor veel van zijn oud-studenten die eender welk lustrum of jubileum waar ook te lande vierden werd hij als de feestredenaar verwelkomd; en kon hij zich moeilijk verplaatsen dan werd hij door hen afgehaald. In zijn tafelspeech bracht hij met zijn gekende geestdrift een ode aan de vriendschap en al het schone wat het beroep van geneesheer inhield.

Ons land is dank verschuldigd aan een groot chirurg met gouden handen, een hoogleeraar met strengheid en begrip, een Vast Secretaris van een vermaarde Vlaamse academische instelling waarvan hij gedurende 56 jaar het geweten was.

Door zijn lang leven en zijn heldere geest kon Prof. Lacquet de meeste van de activiteiten waarvan hij in zijn jeugd had gedroomd, waar maken. Zij droegen bij in de tweede helft van de twintigste eeuw tot een verbetering van de geneeskunde en de volksgezondheid.

Tot slot van deze herinnering aan wijlen Prof. Lacquet haal ik graag de woorden aan die Frederik Van Eeden de kleine Johannes in de mond legde: *"Het is een goed ding een schoon mens te zijn"*

Moge deze schone mens de eeuwige rust vinden in vrede.

dr. J. HUYGHE
Titelvoerend lid en gewezen voorzitter van de Koninklijke Academie
voor Geneeskunde van België"